

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 554/2013-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosa o sťažnostiach obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Radlinského 1718, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob 182/2012 zo 16. apríla 2013 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob 182/2012 z 9. mája 2013, za účasti Krajského súdu v Žiline, takto

r o z h o d o l :

Sťažnostiam obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júna 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Cob 182/2012 zo 16. apríla 2013.

Ústavnému súdu bola 26. júla 2013 doručená ďalšia sťažnosť sťažovateľky, zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Radlinského 1718, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 14 Cob 182/2012 z 9. mája 2013 (ďalej len „rozsudok z 9. mája 2013“).

Zo sťažností a z príloh k nej doručených vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou vedenou Okresným súdom Námestovo (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 Cb 37/2010 domáhala zaplatenia sumy 59 251,29 € s príslušenstvom obchodnou spoločnosťou [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „žalovaný“).

Podanú žalobu sťažovateľka odôvodnila tým, že *«na základe zmluvy o dielo č. 04/2008 vykonal pre žalovaného dielo – stavebné práce na objekte technickej vybavenosti strediska „Lyžiarsky areál [REDACTED]“. Za uskutočnenie diela po jeho odovzdaní a prevzatí fakturoval žalobca žalovanému cenu podľa dohodnutého rozpočtu faktúrou č. 8000039 sumu 2.813.023,50 Sk/93.375,28 € splatnou dňa 08. 12. 2008 a faktúrou č. 8000047 sumu 2.019.565,- Sk/63.037,27 € splatnou dňa 26. 12. 2008, ktoré žalovaný uhradil len sčasti, pričom zostatok neuhradenej faktúry č. 8000039 predstavuje sumu 19.750,43 € a zostatok neuhradenej faktúry č. 8000047 predstavuje sumu 39.500,86 €...*

Neuhradené zostatky z faktúr žalovaný započítal so vzájomnou pohľadávkou na zaplatenie nájomného titulom uzavretej zmluvy o nájme nebytových priestorov z 01. 12. 2008, na základe ktorej žalovaný ako prenajímateľ prenechal nebytové priestory v k. ú. [REDACTED] do užívania žalobcovi za dohodnuté nájomné, ktoré bolo splatné v splátkach, vo výške 19.750,43 € vrátane DPH. Zápočet bol zrealizovaný dohodou, kde zostatok pohľadávky žalobcu voči žalovanému bol započítaný s pohľadávkami žalovaného voči žalobcovi z titulu faktúr č. 2009001 na sumu 19.750,43 €, č. 2009007 na sumu 19.750,43 € a č. 2009012 na sumu 19.750,43 €. Žalobca/sťažovateľ má za to,

že Zmluva o nájme nebytových priestorov uzavretá medzi žalovaným ako prenajímateľom a žalobcom ako nájomcom je neplatná, neplatným a nedôvodným je teda aj započítanie pohľadávok na nájomnom z neplatnej nájomnej zmluvy oproti pohľadávke na úhradu ceny diela...

Neplatnosť nájomnej zmluvy sťažovateľ – vtedy žalobca – odôvodňoval tým, že predmet nájmu nebol spôsobilý na prenechanie do užívania na stanovený účel a to tak z dôvodu prebiehajúcej rekonštrukcie, ako aj z dôvodu, že na predmet nájmu nebolo vydané potrebné kolaudačné rozhodnutie. Neplatnosť zmluvy o nájme nebytových priestorov je daná zák. č. 116/1990 Zb. o nájme nebytových priestorov, ktorý upravuje, že predmetom prenájmu môžu byť len tie nebytové priestory, ktoré sú stavebne určené na prenájom a týmto určením je užívacie rozhodnutie, resp. kolaudačné rozhodnutie. Dohoda o započítaní pohľadávok preto nemohla vyvolať účinky, ktoré sledovala, keďže zmluva o nájme bola neplatná a predmetom započítania boli pohľadávky žalovaného na nájomnom na základe neplatne uzatvorenej nájomnej zmluvy.

Rovnako aj z potvrdenia príslušného stavebného úradu je zrejmé, že v čase uzavretia nájomnej zmluvy ako i pol roka po jej uzavretí nebol predmet nájmu spôsobilý na užívanie na dohodnutý účel. Žalovanému v dôsledku neplatnosti nájomnej zmluvy nevzniklo právo na nájomné, a pokiaľ nájomné prijal, je povinný ho vrátiť.».

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 5 Cb 37/2010 zo 4. októbra 2011 (ďalej aj „rozsudok zo 4. októbra 2011“) žalobu sťažovateľky zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania v sume 3 612,98 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení tohto rozsudku podal okresný súd výklad § 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „počiatočná nemožnosť plnenia je daná vtedy, ak plnenie vyplývajúce z právneho úkonu v okamžiku jeho vzniku je objektívne neuskutočniteľné, v danom prípade z dôvodu neexistencie prenajímanej veci a nemožno ju do doby, od ktorej sa má začať nájom veci, zistiť. Ak ide o právnu nemožnosť plnenia, je predmet plnenia neuskutočniteľný preto, že tomu bráni určitá právna prekážka, nie však nedovolenosť právneho úkonu podľa § 39 Obč. zák. existujúca v okamžiku uskutočnenia právneho úkonu (uzavretia zmluvy o nájme nebytových priestorov).“.

Okresný súd zmluvu o nájme nebytových priestorov uzavretú medzi sťažovateľkou a žalovaným vyhodnotil ako platnú a v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že predmet prenájmu bol uvedený v stavebnom povolení, slúži účelu v ňom uvedenému, na realizáciu ktorého má navyše sťažovateľka príslušnými orgánmi vydané potrebné rozhodnutia. Okresný súd následne nezistil ani žiadny dôvod neplatnosti dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok podľa § 364 Obchodného zákonníka a rozsudkom č. k. 5 Cb 37/2010-87 zo 4. októbra 2011 v spojení s opravným uznesením č. k. 5 Cb 37/2010-151 z 11. apríla 2012 žalobu sťažovateľky zamietol.

Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu č. k. 5 Cb 37/2010-87 zo 4. októbra 2011 v spojení s opravným uznesením č. k. 5 Cb 37/2010-151 z 11. apríla 2012 odvolanie, v ktorom tvrdila, že okresný súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru týkajúcemu sa platnosti zmluvy o nájme nebytových priestorov.

Sťažovateľka následne vo svojom odvolaní opätovne poukázala na to, že zmluva o nájme nebytových priestorov uzavretá medzi ňou a žalovaným je neplatná, a preto neplatné a nedôvodné je aj započítanie pohľadávok na nájomnom z neplatnej nájomnej zmluvy oproti pohľadávke na úhradu ceny diela. Vo vzťahu k platnosti dohody o započítaní vzájomných pohľadávok vo svojom odvolaní uviedla, že *„podľa výpisu z obchodného registra je zistiteľné, že konanie menom spoločnosti [REDAKOVANÉ] sa uskutočňuje tak, že v mene spoločnosti konajú a podpisujú predseda predstavenstva a podpredseda predstavenstva spoločne a to tak, že k vytlačenému alebo napísanému obchodnému menu spoločnosti pripoja svoj vlastnoručný podpis. V prípade neprítomnosti podpredsedu predstavenstva koná a podpisuje predseda predstavenstva a člen predstavenstva a to tak, že k vytlačenému alebo napísanému obchodnému menu spoločnosti pripoja svoj vlastnoručný podpis. V dohode o vzájomnom započítaní pohľadávok zo dňa 28. 01. 2009 absentuje podpis podpredsedu predstavenstva alebo člena predstavenstva. Z tohto dôvodu je uvedený právny úkon neplatný pre nedostatok podpisu konajúcej osoby.“*

I.1 Sťažovateľka v sťažnosti doručenej ústavnému súdu 26. júna 2013 ďalej uvádza, že „V priebehu odvolacieho konania sťažovateľ podaním zo dňa 14. 03. 2013, doručeným Krajskému súdu v Žiline dňa 19. 03. 2013, oznámil súdu, že po podaní odvolania došlo

k postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom odvolacieho konania na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 07. 03. 2013 uzavretej medzi sťažovateľom ako postupcom a postupníkom – obchodnou spoločnosťou [REDACTED], so sídlom [REDACTED], [REDACTED]. Sťažovateľ 1) navrhol, aby porušovateľ pripustil zmenu účastníka konania na strane žalobcu tak, že z konania vystúpi doterajší žalobca – sťažovateľ a na jeho miesto do konania vstúpi obchodná spoločnosť [REDACTED]. K návrhu na zmenu účastníka konania žalobca doložil originál Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 07. 03. 2013 uzavretú medzi žalobcom a spoločnosťou [REDACTED]. Taktiež sťažovateľ 1/ k návrhu na zmenu účastníka konania doložil originál Súhlasu so vstupom do konania na strane žalobcu podpísanú konateľom spoločnosti [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], dňa 07. 03. 2013.“.

Krajský súd o návrhu na zmenu účastníka rozhodol uznesením sp. zn. 14 Cob 182/2012 zo 16. apríla 2013 (ďalej len „uznesenie zo 16. apríla 2013“) tak, že tomuto návrhu nevyhovel.

Sťažovateľka v sťažnosti doručenej ústavnému súdu 26. júna 2013 cituje časť odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu, pričom uvádza:

„V odôvodnení... porušovateľ... uvádza, že nie je vylúčené, aby preukázanie prechodu alebo prevodu práv a povinností súd skúmal i z hľadiska hmotno-právneho. Ide i o prípad rozhodovania v danej veci, keď návrh na zmenu účastníka na strane žalobcu bol podaný v čase, keď odvolací súd mienil vo veci meritórne rozhodnúť, za situácie už predbežného posúdenia (ne)dôvodnosti žaloby vo veci samej...“

... Krajský súd nevyhovením návrhu na zmenu účastníka konania na strane žalobcu poprel zmysel zákonných ustanovení § 92 O. s. p., pretože sa nesprávne vysporiadal existenciou a dôsledkami právnej skutočnosti, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, a v rozhodnutí konštatovaním o (ne)dôvodnosti žaloby vo veci samej a o (ne)existencii peňažnej pohľadávky žalobcu [REDACTED] prejedlikoval výsledok svojej rozhodovacej činnosti v konaní o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Námestovo sp. zn. 5 Cb 37/2010-151 zo dňa 11. 04. 2012.

Sťažovateľ má za to, že porušovateľ o jeho návrhu rozhodol arbitrárne. Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 14 Cob 182/2012 zo dňa 16. 04. 2013 neobsahuje náležité odôvodnenie...

V odôvodnení rozhodnutia porušovateľa však absolútne chýba logické vysvetlenie, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval, keď prijal názor o tom, že súd je oprávnený skúmať preukázanie prechodu alebo prevodu práv a povinností i z hľadiska hmotnoprávneho.

V odôvodnení napadnutého rozsudku nedal presvedčivú a jasnú odpoveď na podstatné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Neuvedol, ako dôkazy vyhodnotil jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, čo vyšlo za konania najavo a ako vec právne posúdil...

Sťažovateľ už v návrhu na zámenu účastníka na strane žalobcu preukázal naplnenie podmienok pre postup v zmysle ust. § 92 ods. 2 O. s. p. Napriek tomu, že po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností v zmysle ustanovenia § 92 ods. 2 O. s. p., porušovateľ tomuto návrhu na zmenu účastníka nevyhovel. Podľa názoru sťažovateľa porušovateľ tým, že skúmal návrh na zmenu účastníka aj z hľadiska hmotnoprávneho, prejedikoval výsledok odvolacieho konania.

Z vyššie uvedených dôvodov má sťažovateľ za to, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu ani prvostupňového súdu nie je v súlade s ust. § 157 ods. 2 OSP, a že uvedeným nesprávnym postupom bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.“

Vzhľadom na tieto skutočnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 16. 04. 2013 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 Ústavy SR... a základné právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru...

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 16. 04. 2013 a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.“

Sťažovateľka tiež žiada, aby jej bolo priznané právo na úhradu trov konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia v sume 1 313,33 €.

I.2 Krajský súd na základe podaného odvolania rozsudkom z 9. mája 2013 potvrdil rozsudok okresného súdu zo 4. októbra 2011 s tým, že okresný súd vykonal v intenciách návrhov účastníkov konania dostatočné dokazovanie, z neho vyvodil správne skutkové zistenia a dospel k správnym právnym záverom. Vzhľadom na vecnú správnosť výroku okresného súdu o zamietnutí žaloby krajský súd primárne podľa § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) odkázal na odôvodnenie rozsudku okresného súdu zo 4. októbra 2011.

Podľa sťažovateľky k porušeniu ňou označených práv došlo v dôsledku toho, že krajský súd dospel v rozsudku z 9. mája 2013 k nesprávnym záverom týkajúcim sa otázky podstatnej pre rozhodnutie tejto veci, t. j. platnosti, resp. neplatnosti zmluvy o nájme nebytových priestorov z 1. augusta 2008 uzavretej medzi sťažovateľkou a žalovaným s ohľadom na § 39 Občianskeho zákonníka, a rozsudok podľa sťažovateľky nespĺňa požiadavky § 157 ods. 2 OSP. V dôsledku uvedeného postupu súdov zúčastnených na rozhodovaní v predmetnej veci bola sťažovateľke odňatá možnosť konať pred súdom.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že

«1. „Rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 09. 05. 2013 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 Ústavy SR, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde a základné právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie.

2. „Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 09. 05. 2013, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Námestovo sp. zn. 5 Cb 37/2010-87 zo dňa 04.10.2011 o návrhu navrhovateľa na zaplatenie sumy 59.251,29 € s prísl. a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.“

Sťažovateľ zároveň žiada aby pri zverejňovaní rozhodnutí ústavného súdu týkajúcich sa tejto sťažnosti boli jeho údaje anonymizované.»

II.

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 554/2013 z 23. septembra 2013 prijal sťažnosť doručenú ústavnému súdu 26. júna 2013 podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd 4. novembra 2013 vyzval krajský súd, aby sa vyjadril k sťažnosti a aby oznámil, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Krajský súd v prípise č. Spr 609/2013 z 25. novembra 2013 (doručenom ústavnému súdu 2. decembra 2013) k sťažnosti sťažovateľky z 26. júna 2013 uviedol, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti. Navrhol, aby ústavný súd sťažnosti nevyhovel, pričom vo svojom vyjadrení ďalej uviedol:

«Odvolací súd sa pri odôvodnení napadnutého uznesenia vysporiadal s návrhom sťažovateľa (žalobcu), s pripojenými dôkazmi k tomuto návrhu, ako aj s vyjadrením žalovaného k návrhu sťažovateľa (žalobcu) na zmenu účastníka. Pokiaľ priamo v tomto procesnom uznesení odvolací súd neuvádzal a ďalej nerozvíjal argumentáciu za aplikácie hmotnoprávných ustanovení § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky, tak toto nebolo ťažiskové pre dané rozhodovanie o procesnom návrhu sťažovateľa (žalobcu). Obsahovo však Krajský súd v Žiline vysvetlil dôvody zodpovedajúce aj uvedenej hmotno-právnej úprave, keď vychádzal zo situácie nepreukázania postúpenia pohľadávky medzi sťažovateľom (žalobcom) ako postupcom a ďalšou spoločnosťou ako postupníkom v rovine nepreukázania skutočností, s ktorými právna úprava v § 92 ods. 2, 3 OSP spája prevod pohľadávky ako predmetu konania a ktorá by bola spôsobilá vyvolať pozitívne

rozhodnutie o zmene účastníka daného občianskeho súdneho konania na strane žalobcu. Krajský súd v Žiline pri rozhodovaní zhodnocoval procesný návrh sťažovateľa (žalobcu) na zmenu účastníka konania na strane žalobcu v kontexte so závermi súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku práve vo vzťahu k žalovanej pohľadávke, ktorá mala byť predmetom postúpenia. Aj keď súdna prax nevyučuje, aby k postúpeniu pohľadávky došlo i v prebiehajúcom súdnom konaní (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. 04. 2006, sp. zn. 1 Obdo V 13/2005), podľa Krajského súdu v Žiline dikcia ust. § 92 ods. 3 OSP vo väzbe na ust. § 92 ods. 2 OSP, citované v napadnutom uznesení, dávajú súdu priestor, aby v odôvodnených prípadoch mohol skúmať i to, či bolo dostatočne preukázané („súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže“), že po začatí konania nastala právna skutočnosť, uvedená v odseku 2, teda skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná.

... V danom prípade odvolací súd neprikročil k skúmaniu splnenia podmienok podľa § 92 ods. 2, 3 OSP svojvoľne, ak posudzoval, či skutočne došlo k postúpeniu žalovanej pohľadávky žalobcom na postupníka doloženou Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 07. 03. 2013, ale bolo tomu tak za situácie 1) podanej námietky zo strany žalovaného vo vyjadrení zo dňa 04. 04. 2012, 2) za situácie, že už súd prvého stupňa (napadnutým) rozsudkom žalobu vo veci samej zamietol z dôvodu, že (postúpená) pohľadávka žalobcu zanikla započítaním v dobe pred začatím konania na súde a 3) za situácie, keď návrh na zmenu účastníka na strane žalobcu bol podaný v čase, keď odvolací súd mienil vo veci meritórne rozhodnúť, keď už v rámci prípravy meritórneho rozhodovania v odvolacej veci senát odvolacieho súdu mal vec naštudovanú, predbežne prerokovanú, čo vyplýva i z dátumu nariadenia termínu verejného vyhlásenia rozsudku vo veci sp. zn. 14 Cob/182/2012 bez ústneho pojednávania zákonným postupom podľa § 214 ods. 2 OSP v spojení s § 156 ods. 1, 3 OSP, § 211 ods. 2 OSP (uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 16. 04. 2013 o oznámení verejného vyhlásenia rozsudku bez nariadenia ústneho pojednávania). Práve uvedené i časové hľadisko, štádium odvolacieho konania, daná prípravná fáza rozhodovania vo veci samej senátom, bola tiež podstatná z hľadiska rozhodovania o návrhu sťažovateľa (žalobcu) na zmenu účastníka na strane žalobcu. Bolo by zjavne prekvapivé, ak by odvolací súd popri upovedomení účastníkov zo 16. 04. 2013 o termíne verejného vyhlásenia rozsudku doručil uznesenie

(zo 16. 04. 2013) o pripustení návrhu zmeny účastníkov so záverom o preukázaní postúpenia pohľadávky žalobcom, o ktorej pohľadávke tak prvostupňový ako aj následne odvolací súd svojim meritórnym rozhodnutím (09. 05. 2013) vyslovil jej neexistenciu už v dobe začatia konania na súde. Práve v uvedených vecných a procesných súvislostiach, v danom procesnom štádiu odvolacieho konania, vo väzbe na konečné meritórne rozhodnutia súdov, videl Krajský súd v Žiline dôvody, pre ktoré sa čiastočne odchyľil od rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napr. v uznesení z 20. 12. 2011, sp. zn. 6 Cdo 42/2011 a v danej konkrétnej sporovej veci videl priestor i pre posúdenie v zmysle ust. § 92 ods. 2, 3 OSP, či skutočne k prevodu práv a povinností na strane žalobcu vo vzťahu k žalovanej pohľadávke v priebehu odvolacieho konania došlo, a to nielen v rovine formálno-právnej. Uvedené súvislosti a dôvody, pre ktoré nepovažoval podmienky pre vyhovenie návrhu sťažovateľa na zmenu účastníka na strane žalobcu v zmysle ust. § 92 ods. 2, 3 OSP za splnené, riadne a dostatočne vyjadril v odôvodnení napadnutého uznesenia, za rešpektovania ust. § 157 ods. 2 OSP aplikovateľného i na rozhodnutia vydané formou uznesenia v zmysle § 167 ods. 2 OSP.

Sťažnosťou napádaný procesný postup Krajského súdu v Žiline v danom odvolacom konaní napokon nie je možné vnímať izolovane ani od konečného meritórneho rozhodnutia, a to v rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 09. 05. 2013, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Námestovo č. k. 5 Cb/37/2010-87 zo dňa 04. októbra 2011 v spojení s uznesením Okresného súdu Námestovo č. k. 5 Cb/37/2010-151 zo dňa 11. apríla 2012 potvrdený; tým bolo dotvrdené, že v skutočnosti k postúpeniu existentnej pohľadávky Zmluvou o postúpení pohľadávky zo 07. 03. 2013 medzi sťažovateľom ako postupcom a spoločnosťou [REDACTED], [REDACTED], nedošlo.

Pokiaľ by aj bolo sťažovateľovi v bode 2 jeho návrhu na zrušenie napadnutého procesného uznesenia Krajského súdu v Žiline Ústavným súdom Slovenskej republiky vyhovené, tak si dovoľujem dať do pozornosti, že by zrejme nebolo možné opätovne o návrhu sťažovateľa podľa ust. § 92 ods. 2, 3 OSP rozhodovať, keďže dané odvolacie konanie skončilo právoplatnosťou rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 09. 05. 2013. Za nesprávny je potrebné považovať i návrh sťažovateľa na priznanie náhrady trov konania vo výške 1.313,33 Eur pri vychádzaní

z tarifnej hodnoty 59.251,29 Eur, ak sťažnosťou sa napáda procesné rozhodnutie súdu (nie vec sama).»

Na výzvu ústavného súdu z 16. decembra 2013 doručil právny zástupca sťažovateľky 13. januára 2014 ústavnému súdu stanovisko k prípisu krajského súdu z 25. novembra 2013, v ktorom uviedol, že argumentácia krajského súdu „*vychádza z výslovne účelovej interpretácie ustanovenia § 92 ods. 2, ods. 3 O. s. p. a nie je schopná vyvrátiť skutočnosť, že nesprávnym úradným postupom a vydaním uznesenia*“ krajský súd porušil označené práva podľa ústavy a dohovoru. Poukázal na to, že sťažovateľka predložila originál zmluvy o postúpení pohľadávky a súhlas obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], so vstupom do konania na strane žalobkyne. V tejto súvislosti ďalej uviedol:

„V konaní vedenom u porušovateľa pod sp. zn. 14 Cob/182/2012 tak boli bez akýchkoľvek pochybností a riadne preukázané všetky podmienky pre vyhovie návrhu sťažovateľa na zámenu účastníka konania na strane žalobcu zo dňa 14. 03. 2013 v zmysle ust. § 92 ods. 3 O. s. p. Sťažovateľ v konaní preukázal právnu skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná ako aj to, kedy k tejto skutočnosti došlo.

Aj samotný porušovateľ vo svojom vyjadrení zo dňa 25. 11. 2013 uvádza, že jeho postup v prejednávanej veci nebol štandardný a že sa v napadnutom uznesení odchyľil od rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR.“

Sťažovateľka tiež uviedla, že tak ako ona, rovnako aj obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], podali proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 14 Cob 182/2012 z 9. mája 2013 sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, preto neobstojí námietka krajského súdu, že „*v prípade úspechu sťažovateľa by nebolo možné opätovne o návrhu sťažovateľa zo dňa 14. 03. 2013 podľa ust. § 92 ods. 2, 3 OSP rozhodovať...*“ (táto bola neskôr odmietnutá uznesením sp. zn. IV. ÚS 150/2014 z 13. marca 2014 ako podaná zjavne neoprávnenou osobou, pozn.).

V súvislosti podanými sťažnosťami sťažovateľka ďalej uviedla:

„Sťažnosti podané na Ústavný súd SR o ktorých spojení na spoločné konanie týmto podaním sťažovateľ žiada vychádzajú zo zhodného právneho základu, v ktorom niet zásadných odlišností, a z obdobnej právnej argumentácie. Všetci sťažovatelia, ktorí podali označené sťažnosti, mali v konaní vedenom Krajským súdom pod sp. zn. 14 Cob 182/2012 postavenie veriteľov.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ s poukazom na zásadu hospodárnosti konania podľa ust. § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP navrhuje, aby Ústavný súd SR uznesením rozhodol, že veci vedené ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 554/2013, sp. zn. Rvp 16844/2013 a sp. zn. Rvp 16842/2013 spája na spoločné konanie.“

V súvislosti s návrhom na úhradu trov konania sťažovateľka uviedla, že v prerokúvanej veci možno predmet konania oceniť peniazmi, preto „*sa základná sadzba tarifnej odmeny určí podľa § 10*“ vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľka súhlasila, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

III.

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde uznesením sp. zn. I. ÚS 65/2014 z 5. marca 2014 prijal sťažnosť doručenú ústavnému súdu 26. júla 2013 podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd 6. marca 2014 vyzval krajský súd, aby sa vyjadril k sťažnosti a aby oznámil, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Krajský súd v prípise č. Spr 149/2014 z 13. marca 2014 (doručenom ústavnému súdu 18. marca 2014) k sťažnosti sťažovateľky z 26. júla 2013 uviedol:

„Krajskému súdu v Žiline bola dňa 13. 03. 2014 doručená Vaša žiadosť o vyjadrenie k sťažnosti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 9. mája 2013.

Vo vyššie uvedenej veci a vo Vami určenej lehote sa vyjadrujeme tak, že sťažnosť nepovažujeme za opodstatnenú. Podľa obsahu (zberného) spisu Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 sa vyjadrujeme tak, že právne hodnotenie skutkového stavu v dotknutej veci bolo odvolacím súdom vyjadrené v podrobnom odôvodnení napadnutého rozsudku, pričom odôvodnenie spĺňalo náležitosti riadneho, dostatočného a tým preskúmateľného odôvodnenia rozsudku, v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo napadnuté prvostupňové rozhodnutie potvrdené (§ 219 ods. 1, 2 O. s. p.), pritom je potrebné s prvostupňovým rozhodnutím považovať za jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08). Odvolací súd v danom prípade dal odpoveď na tie skutkové a právne otázky, ktoré boli relevantné pre rozhodnutie vo veci samej (IV. ÚS 115/03), pričom ak pri stotožnení sa so závermi súdu prvého stupňa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia navyše rozviedol aj vlastnú argumentáciu, tak neporušil zákon (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 147/2011 z 25. apríla 2012). To, či relevantné právne závery, posúdenie veci, za daných konkrétnych okolností prípadu zo strany odvolacieho súdu v napadnutom rozsudku (ne)prekročili ústavno-právny rámec, je na posúdení Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Súhlasíme, aby v zmysle § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, keďže od ústneho pojednávania zjavne nie je možné očakávať ďalšie objasnenie veci.“

K prípisu krajského súdu č. Spr 149/2014 z 13. marca 2014 sťažovateľka v podaní z 26. marca 2014 (doručenom ústavnému súdu 31. marca 2014) uviedla:

«Porušovateľ vo svojom vyjadrení zo dňa 25. 11. 2013 uvádza, že právne hodnotenie skutkového stavu v dotknutej veci bolo odvolacím súdom vyjadrené v podrobnom odôvodnení napadnutého rozsudku, pričom podľa názoru porušovateľa spĺňalo náležitosti riadneho, dostatočného a tým preskúmateľného odôvodnenia rozsudku v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Ďalej vo svojom stanovisku uvádza, že to, či relevantné právne závery, posúdenie veci za daných okolností (ne)prekročili ústavno-právny rámec, je na posúdení Ústavného súdu SR.

S názormi porušovateľa uvedenými vo vyjadrení zo dňa 13. 03. 2014 sa však v žiadnom prípade nemožno stotožniť. Argumentácia porušovateľa vychádza z výslovne účelovej interpretácie ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. a nie je schopná vyvrátiť skutočnosť, že nesprávnym úradným postupom a vydaním rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 09.05.2013 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 Ústavy SR, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde a základné právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie. vysvetlený, nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Odôvodnenie rozhodnutia musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Ak rozsudok súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 OSP, je ne preskúmateľný. Jedným z princípov, predstavujúcich súčasť práva na riadny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľúbo vôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležité odôvodniť (I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 OSP) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej (III. ÚS 36/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie ustanovení príslušných právnych

predpisov musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 77/02, II. ÚS 63/06, III. ÚS 127/2010), každý má právo na to, aby sa v jeho veci pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky, alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom, zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávnených záujmov účastníkov konania (napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torria c. Španielsko z 9. 12. 1994, Hiro Balany c. Španielsko z 9. 12. 1994). Ústavný súd podľa konštantnej judikatúry (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) tiež vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy (čl. 6 ods. 1 Dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

V odôvodnení rozhodnutia porušovateľa však absolútne chýba logické vysvetlenie, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval

a ako ju interpretoval, keď prijal názor o tom, že zmluva o nájme nebytových priestorov zo dňa 01. 12. 2008 je platným právnym úkonom.

V odôvodnení napadnutého rozsudku nedal presvedčivú a jasnú odpoveď na podstatné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Neuvedol, ako dôkazy vyhodnotil jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, čo vyšlo za konania najavo a ako vec právne posúdil (primerane uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obo 48/2012 z 27. júna 2012).

S námietkou porušovateľa ohľadom nesprávnosti výpočtu náhrady trov, ktorú sťažovateľ žiada priznať od porušovateľa v zmysle ust. § 36 ods. 2 zákona NRSR č. 38/1993 Z. z. sa nemožno stotožniť s poukazom na ust. § 11 ods. 3 in fine vyhlášky č. 655/2004 Z. z. podľa ktorej základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna Šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi; v ostatných prípadoch sa základná sadzba tarifnej odmeny určí podľa § 10.

V súdenom prípade je možné predmet sporu oceniť peniazmi a to na sumu 59.251,29 € tak, ako to vyplýva z obsahu spisu. Špecifikácia trov konania pred Ústavným súdom SR zo dňa 26. 03. 2014 tvorí prílohu tohto podania.

Sťažovateľ preto trvá na podanej sťažnosti v celom rozsahu a navrhuje Ústavnému súdu SR, aby svojim nálezhom rozhodol nasledovne:

1. „Rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob 182/2012 zo dňa 09. 05. 2013 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 Ústavy SR, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde a základné právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie.

2. „Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 09.05.2013, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Námestovo sp. zn. 5 Cb 37/2010-87 zo dňa 04. 10. 2011 o návrhu navrhovateľa na zaplatenie sumy 59.251,29 € s prísl. a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.“

3. Zároveň sťažovateľ žiada priznať náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1.970,27 € a túto poukázať jeho právnenému zástupcovi.

Výška trov právneho zastúpenia pozostáva z odmeny za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia 11. 06. 2013, písomné podanie na súd – ústavná sťažnosť zo dňa 22. 07. 2013, vyjadrenie k stanovisku porušovateľa 26. 03. 2014), pričom hodnota právneho úkonu bola vyčíslená v súlade s § 11 ods. 3 v spojení s § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci alebo práva, ktorá je predmetom sporu v tomto prípade 59.251,29 €, t. z. tri úkony právnej služby á 539,41 € + režijný paušál v roku 201-3 á 7,81 € + režijný paušál rok 2014 á 8,04 € a 20 % DPH z odmeny, t. j. spolu za tri úkony 1618,23 € (tarifná odmena) + 23,66 € (režijný paušál rok 2013 + 2014) + 328,38 € (20 % DPH) = 1.970,27 €. Náhradu trov právneho zastúpenia žiadame poukázať na účet právneho zástupcu sťažovateľa č. ú.: 121948332/0200, VS: 96410.

Sťažovateľ zároveň žiada aby pri zverejňovaní rozhodnutí ústavného súdu týkajúcich sa tejto sťažnosti boli jeho údaje anonymizované.

II.

Sťažovateľ súhlasí, aby v zmysle ust. § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších právnych predpisov, Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

III.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. 07. 2013 doručená sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], so sídlom [REDAKOVANÉ] vo veci porušenia jej základného práva podľa ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde a podľa ust. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie postupom a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 09. 05. 2013.

Uvedená sťažnosť bola uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 65/2014-10 zo dňa 05. 03. 2014 prijatá na ďalšie konanie.

O tejto sťažnosti sa na Ústavnom súde SR vedie konanie pod sp. zn. I. ÚS 65/2014 a doposiaľ o nej nebolo meritórne rozhodnuté. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. 06. 2013 doručená sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ],

██████████ so sídlom ██████████ vo veci porušenia jej základného práva podľa ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde a podľa ust. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie postupom a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 16. 04. 2013.

Uvedená sťažnosť bola uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 554/2013-12 zo dňa 23. 09. 2013 prijatá na ďalšie konanie.

O tejto sťažnosti sa na Ústavnom súde SR vedie konanie pod sp. zn. IV. ÚS 554/2013 a doposiaľ o nej nebolo meritórne rozhodnuté.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. 07. 2013 doručená sťažnosť spoločnosti ██████████ ██████████, so sídlom ██████████ vo veci porušenia jej základného práva podľa ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde a podľa ust. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie postupom a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 09. 05. 2013.

O tejto sťažnosti sa na Ústavnom súde SR vedie konanie pod sp. zn. Rvp 16842/2013 a doposiaľ o nej nebolo rozhodnuté

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Podľa § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia a týkajú sa vyriešenia toho istého právneho problému.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, v súlade s citovaným ustanovením § 31a uvedeného zákona je však možné v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane ustanovenie § 112 ods. 1 OSP.

Je zrejmé, že vo veciach vedených na Ústavnom súde pod sp. zn. I. ÚS 65/2014, sp. zn. IV. ÚS 554/2013, a sp. zn. Rvp 16842/2013 sťažovatelia napádajú postup

a rozhodnutia (v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 554/2013 uznesenie a v konaniach vedených pod sp. zn. I. ÚS 65/2014 a sp. zn. Rvp 16842/2013 rozsudok Krajského súdu v Žiline v konaní sp. zn. 14Cob 182/2012, ktorými boli v podstatnej časti porušené totožné základné práva podľa ústavy, resp. podľa dohovoru a protokolu.

Sťažnosti podané na Ústavný súd SR o ktorých spojení na spoločné konanie týmto podaním sťažovateľ žiada vychádzajú zo zhodného právneho základu, v ktorom niet zásadných odlišností, a z obdobnej právnej argumentácie. Všetci sťažovatelia, ktorí podali označené sťažnosti, mali v konaní vedenom Krajským súdom pod sp. zn. 14 Cob 182/2012 postavenie veriteľov.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ s poukazom na zásadu hospodárnosti konania podľa ust. § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP navrhuje, aby Ústavný súd SR uznesením rozhodol, že veci vedené ústavným súdom pod sp. zn. I. ÚS 65/2014, sp. zn. IV. ÚS 554/2013, a sp. zn. Rvp 16842/2013 spája na spoločné konanie.»

Súčasne s vyjadrením v podaní z 26. marca 2013 (doručenom ústavnému súdu 31. marca 2013) si právny zástupca sťažovateľky vyčíslil trovy konania takto:

„- 3 úkony právnej služby po 539,41 € 1.618,23 € (príprava a prevzatie zastupovania - plná moc 11. 06. 2013,

podanie ústavnej sťažnosti v zmysle ust. čl. 127 Ústavy SR 22. 07. 2013,

vyjadrenie k stanovisku porušovateľa zo dňa 26. 03. 2014)

2 x režijný paušál po 7,81 € (rok 2013) 15,62 € 1 x režijný paušál po 8,04 € (rok 2014) 8,04 €

- 20 % DPH z VZ 1.641,89 € 328,38 €

1.970,27 €

Sťažovateľ si v konaní uplatňuje náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 1.970,27 € a navrhuje Ústavnému súdu SR, aby porušovateľa v zmysle ust. § 36 ods. 2 zákona Národnej rady SR č. 38/1993 Z. z. zaviazal na zaplatenie trov na účet právneho zástupcu odporcu č. účtu [REDAKOVANÉ], vedený vo [REDAKOVANÉ], pobočka.“

IV.

Krajský súd svoje vyjadrenie k obom sťažnostiam doplnil prípisom č. Spr 609/2013 z 30. marca 2015 doručeným ústavnému súdu 2. apríla 2015, v ktorom poukazuje na „recentnú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to v uznesení zo dňa 31. januára 2014, sp. zn. 4 Obdo 72/2013, ktoré vo fotokópii pripájame“.

Sťažovateľka svoje sťažnosti doplnila ďalším podaním z 9. apríla 2015 doručeným ústavnému súdu 13. apríla 2015 takto:

«Sťažovateľ sa dvoma sťažnosťami, a síce sťažnosťou doručenou dňa 26. 06. 2013 domáhal rozhodnutia Ústavného súdu SR, ktorým súd vysloví, že uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 16. 04. 2013 a sťažnosťou doručenou dňa 26. 07. 2013, domáhal rozhodnutia Ústavného súdu SR, ktorým súd vysloví, že rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 09. 05. 2013, boli porušené jeho základného práva podľa ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde a podľa ust. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie.

Sťažnosť zo dňa 26. 06. 2013, bola uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 554/2013-12 zo dňa 23. 09. 2013 prijatá na ďalšie konanie a sťažnosť zo dňa 26. 07. 2013 bola uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 65/2014-10 zo dňa 05. 03. 2014 prijatá na ďalšie konanie.

Sťažovateľ následne s poukazom na zásadu hospodárnosti konania podľa ust. § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP navrhol, aby Ústavný súd SR uznesením rozhodol, že veci vedené ústavným súdom pod sp. zn... IV. ÚS 554/2013, sp. zn. I. ÚS.

Sťažovateľ vystupoval ako žalobca aj v konaní o zaplatenie sumy 21.723,19 € vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 2 Cb/111/2010 proti žalovanému spoločnosti [REDAKOVANÉ], so sídlom [REDAKOVANÉ].

Sťažovateľ pohľadávku, ktorá bola vymáhaná v konaní vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 2 Cb/111/2010 na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa

01.03.2013 postúpila na spoločnosť [REDACTED] so sídlom [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]...

Sťažovateľ sa cestou svojho právneho zástupcu podaním návrhu na zámenu účastníka konania na strane žalobcu zo dňa 13. 03. 2013 domáhal, aby súd pripustil zmenu účastníkov na strane žalobcu tak, že z konania vedeného na Okresnom súde Námestovo, sp. zn. 2 Cb 111/2010 na strane žalobcu vystúpila spoločnosť [REDACTED], [REDACTED] so sídlom [REDACTED] a na jej miesto vstúpila spoločnosť [REDACTED] [REDACTED] so sídlom [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]...

Advokát spoločnosti žalovaného v čase po uzatvorení zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 01.03.2013 a po podaní návrhu na zmenu účastníkov konania (13. 03. 2013) a to dňa 15.04.2013 e-mailovým podaním kontaktoval jedného z konateľov spoločnosti [REDACTED] (t. j. protistrany) a to pána [REDACTED], v ktorom mu podal inštrukcie k podaniu späťvzatia odvolania vo veci vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 5 Cb/109/2010 a k podaniu odstúpenia od zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 01. 03. 2013 vraj z dôvodu uzatvorenia dohody o zániku všetkých vzájomných záväzkov a pohľadávok medzi žalobcom a odporcom ktorá mala byť uzatvorená dňa 26. 02. 2013. V e-mailovom podaní právny zástupca žalovaného [REDACTED] pripojil aj znenie späťvzatia odvolania a odstúpenia od zmluvy o postúpení pohľadávky...

Z čestného vyhlásenia pána [REDACTED] zo dňa 30. 03. 2015 vyplýva, že tento ako konateľ spoločnosti [REDACTED], so sídlom [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „[REDACTED]“) podpísal Dohodu o vzájomnom započítaní záväzkov a pohľadávok, predmetom ktorej malo byť vzájomné započítanie pohľadávok spoločnosti [REDACTED] voči spoločnosti [REDACTED] so sídlom [REDACTED], [REDACTED] a ktorá je datovaná dátumom 26. 02. 2013 na priamy pokyn právneho zástupcu spoločnosti [REDACTED] [REDACTED], a to až dňa 15. 04. 2013. Obsah dohody o vzájomnom započítaní záväzkov a pohľadávok ktorú v mene spoločnosti [REDACTED] podpísal dňa 15. 04. 2010 pripravoval [REDACTED], pričom do jej obsahu zakomponoval aj vyhlásenie spoločnosti [REDACTED] o tom, že táto spoločnosť na základe tohto zápočtu nemá voči spoločnosti [REDACTED] žiadne pohľadávky, ktorá skutočnosť nebola pravdivá, že dňa 15. 04. 2013 o 08:01 bola na jeho e-mailovú adresu [REDACTED]

doručená správa od pána [REDACTED] z e-mailovej adresy [REDACTED], v ktorej mu [REDACTED] nariadil zaslať dokumenty, ktoré tvorili prílohu tejto e-mailovej správy na Krajský súd v Žiline a spoločnosti [REDACTED] so sídlom [REDACTED]. Prílohou tejto e-mailovej správy zo dňa 15. 04. 2013 bolo podanie adresované Krajskému súdu v Žiline k sp. zn. 14 Cob 182/2012 označené ako späťvzatie odvolania datované dátumom 05. 04. 2013 a podanie adresované spoločnosti [REDACTED] označené ako odstúpenie od zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 07. 03. 2013 datované dátumom 14. 04. 2013...

Advokát žalovaného následne antidatovanú Dohodu o vzájomnom započítaní záväzkov a pohľadávok predložil ako dôkaz v konaní vedenom na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 14 Cob/182/2012 podaním zo dňa 18. 04. 2013. Ako nepochybne vyplýva z vyššie uvedeného, antidatovaná Dohoda o vzájomnom započítaní záväzkov a pohľadávok bola reálne podpísaná až v období, kedy pohľadávka už patrila spoločnosti postupníka – [REDACTED]. Takýmto konaním vznikla škoda tak spoločnosti postupcu (sťažovateľa) – [REDACTED], ktorá postúpila pohľadávku za odmenu vo výške 90 % z hodnoty pohľadávky, ako aj spoločnosti postupníka [REDACTED]...

Právny zástupca v čase, kedy zastupoval spoločnosť [REDACTED], so sídlom [REDACTED], [REDACTED] ako žalovaného v konaní o zaplatenie sumy 21.723,19 € vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 2 Cb/111/2010 prostredníctvom emailovej správa aj osobne kontaktoval protistranu – spoločnosť [REDACTED], so sídlom [REDACTED], [REDACTED] s cieľom prostredníctvom antidatovanej Dohody o vzájomnom započítaní záväzkov a pohľadávok, zvrátiť účinky zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 01. 03. 2013 a prostredníctvom antidatovanej listiny docieľiť stav, aby nedošlo k uspokojeniu legitímnej pohľadávky spoločnosti [REDACTED], ktorá ju nadobudla od spoločnosti [REDACTED].

V ostatnom sa sťažovateľ pridržiava obsahu svojich sťažností a stanovísk, ktoré do konaní vedených na Ústavnom súde SR pod sp. zn. IV. ÚS 554/2013 a sp. zn. I. ÚS 65/2014.»

V.

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 1. júla 2015 prerokoval sťažnosti sťažovateľky vedené pod sp. zn. IV. ÚS 554/2013 a sp. zn. I. ÚS 65/2014 a uznesením č. k. PLs. ÚS 5/2015-6 ich spojil na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. IV. ÚS 554/2013.

V nadväznosti na vyjadrenia účastníkov konania ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie vecí.

VI.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu

zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 152 ods. 4 ústavy) (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Z konštantnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou,

prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd vo svojej judikatúre už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Pokiaľ ide o požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia súdu v limitoch čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sa už pri svojej rozhodovacej činnosti odvolal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru súd síce zaväzuje, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, čo však neznamená, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, ktorá vyplýva z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno podľa záverov Európskeho súdu pre ľudské práva posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (rozhodnutie vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 288). Znamená to, že odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku, pripomienku alebo návrh, ak ide o takú otázku, ktorá nie je relevantná a nevyhnutná pre dané rozhodnutie.

Sťažovateľka v sťažnosti z 26. júna 2013 namieta, že krajský súd rozhodol o jej návrhu na zmenu účastníka konania napadnutým uznesením arbitrárne. Argumentuje tým, že krajský súd namietaným uznesením zo 16. apríla 2013

- poprel zmysel § 92 OSP,
- prejudikoval rozhodnutie vo veci samej a
- svoje rozhodnutie náležitým spôsobom neodôvodnil (*„... chýba logické vysvetlenie, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval, keď prijal názor o tom, že súd je oprávnený skúmať preukázanie prechodu alebo prevodu práv a povinností i z hľadiska hmotnoprávneho“*).

Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia zo 16. apríla 2013 poukázal na rozsudok okresného súdu zo 4. októbra 2011 vo veci samej a na to, že sťažovateľka podala proti tomuto rozsudku odvolanie. Uviedol tiež, že sťažovateľka v priebehu odvolacieho konania doručila návrh na zmenu účastníka konania na strane žalobcu, ku ktorej priložila zmluvu o postúpení pohľadávky zo 7. marca 2013 a súhlas obchodnej spoločnosti [REDACTED], ako postupníkom so vstupom do konania na strane žalobcu. V odôvodnení ďalej uviedol:

„Keďže k podaniu návrhu na zmenu účastníka konania na strane žalobcu došlo po podaní odvolania proti uzneseniu okresného súdu žalobcom, t. z. po začatí odvolacieho konania, o návrhu rozhodol krajský súd, ktorý je vecne príslušný na rozhodovanie v odvolacom konaní podľa § 10 ods. 1 OSP.

Zo Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 07. 03. 2013 uzavretej medzi postupcom [REDACTED] a postupníkom [REDACTED] krajský súd zistil, že jej predmetom bol prevod pohľadávky, ktorá je predmetom tohto odvolacieho konania, na spoločnosť [REDACTED] a spoločnosť [REDACTED] vyslovila súhlas so vstupom do konania na miesto žalobcu. K návrhu na zmenu účastníka konania na strane žalobcu sa vyjadril žalovaný v písomnom podaní jeho právneho zástupcu zo dňa 04. 04. 2013. Uviedol, že nesúhlasí s návrhom žalobcu a poukázal na skutočnosť, že žalobca nemohol platne postúpiť pohľadávku, ktorej nie je vlastníkom, resp. pohľadávku, ktorá neexistuje, ak zanikla započítaním dohodou zo dňa 28. 01. 2009 a zo dňa 03. 03. 2009. V tomto smere označil žalovaný doloženú Zmluvu o postúpení pohľadávky

zo dňa 07. 03. 2013 medzi žalobcom [REDACTED], [REDACTED] a spoločnosťou [REDACTED] [REDACTED] so sídlom v [REDACTED], za neplatnú. Poukázal ďalej na to, že žalovanému žalobca neoznámil postúpenie pohľadávky a ani zo strany spoločnosti [REDACTED] [REDACTED] so sídlom v [REDACTED], mu doposiaľ nebola doručená zmluva o postúpení zo dňa 07. 03. 2013. Navrhol, aby súd návrh žalobcu na pripustenie zmeny účastníka konania na strane žalobcu podľa predloženého návrhu žalobcu zamietol.

Z ust. § 92 ods. 3 veta prvá OSP vyplýva, že súd rozhodujúci o súhlase so zmenou musí posúdiť, či žalobca preukázal prechod alebo prevod práv a povinností. Pre účely tohto procesného rozhodnutia v zásade stačí preukázanie, že nastala (formálno-právna) skutočnosť, ktorá môže mať podľa hmotného práva za následok prechod alebo prevod práv a povinností. V odôvodnených prípadoch však podľa názoru odvolacieho súdu nie je vylúčené, aby preukázanie prechodu alebo prevodu práv a povinností súd skúmal i z hľadiska hmotno-právneho. Ide i o prípad rozhodovania v danej veci, keď návrh na zmenu účastníka na strane žalobcu bol podaný v čase, keď odvolací súd mienil vo veci meritórne rozhodnúť, za situácie už predbežného posúdenia (ne)dôvodnosti žaloby vo veci samej. Predmetom rozhodovania v odvolacom konaní vo veci samej je práve otázka (ne)existencie peňažnej pohľadávky žalobcu [REDACTED], pričom okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol z dôvodu zániku žalobcovej pohľadávky započítaním v dobe pred začatím konania na súde. Za týchto okolností spornosti predmetnej pohľadávky, s predbežným záverom podľa napadnutého rozsudku okresného súdu o neexistencii pohľadávky, ktorá mala tvoriť predmet dokladovaného postúpenia medzi žalobcom ako postupcom a spoločnosťou [REDACTED], nebolo možné prijať záver o splnení podmienok podľa § 92 ods. 2, 3 OSP pre vyhovieť návrhu žalobcu na zmenu účastníkov konania na jeho strane v štádiu odvolacieho konania. Vyjadrený nesúhlas žalovaného s navrhovanou zmenou účastníkov na strane žalobcu v danom prípade nebol pre rozhodovanie odvolacieho súdu vo veci relevantný, keďže k zmene účastníkov na strane žalobcu predmetná zákonná úprava súhlas žalovaného ako podmienku takejto zámeny nevyžaduje.“

Sťažovateľka v sťažnosti z 26. júla 2013 namieta, že krajský súd založil svoje rozhodnutie na nesprávnom právnom názore, a tvrdí, že nepostupoval podľa § 157 ods. 2 OSP.

O odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 14 Cob 182/2012 z 9. mája 2013 tak, že rozsudok okresného súdu č. k. 5 Cb 37/2010-87 zo 4. októbra 2011 v spojení s opravným uznesením č. k. 5 Cb 37/2010-151 z 11. apríla 2012 potvrdil ako vecne správny. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 30. mája 2013.

Krajský súd rozsudok z 9. mája 2013 odôvodnil takto:

«Podľa ust. 212 ods.3 OSP na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa ust. § 205 ods. 3 OSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa ust. § 213 ods. 1 OSP, odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7.

Krajský súd uvádza, že pri preskúmaní napadnutého rozsudku okresného súdu sa mohol obmedziť len na dôvody a ten rozsah odvolacích dôvodov, ktoré žalobca uplatnil v rámci odvolacej lehoty a súčasne, ktoré mali väzbu na skutkový stav zistený súdom prvého stupňa, ktorým bol v odvolacom konaní viazaný (§ 213 ods. 1 OSP).

Žalobca vyvodzoval existenciu, dôvodnosť a oprávnenosť uplatnenej pohľadávky 59.251,29 Eur ku dňu podania žaloby i ku dňu rozhodnutia okresného súdu z prejudiciálne tvrdenej okolnosti neplatnosti kompenzačných dohôd medzi účastníkmi, predmetom ktorých boli aj žalované faktúry žalobcu č. 8000039 a č. 8000047, vo väzbe na tvrdenú (absolútnu) neplatnosť nájomnej zmluvy účastníkov. V prvostupňovom konaní žalobca tvrdil neplatnosť nájomnej zmluvy z dôvodu rozporu so zákonom (stavebný zákon), obchádzanie zákona (stavebný zákon) a nemožnosť plnenia faktickú i právnu. Pokiaľ však v rámci vyvolaného odvolacieho konania doplnil tvrdenú neurčitost' nájomnej zmluvy i o okolnosť chýbajúcej prílohy č. 1 a neplatnosť z dôvodu omylu pri uzatváraní zmluvy, išlo o novú obranu, ktorá bola spojená s neprípustným uplatňovaním nových skutočností a dôkazov; išlo o námietky

tak v hmotnoprávnej ako i skutkovej rovine, Za konštatovania splnenej procesnej poučovacej povinnosti okresného súdu podľa § 120 ods. 4 OSP (č. l. 85 spisu) nebol tvrdený ani zistený žiaden z dôvodov taxatívne uvedených v § 205a ods. 1 OSP, len za ktorých by bolo možné v odvolacom konaní prihliadať na nové skutočnosti a nové dôkazy, reprodukované pred súdom prvého stupňa. Navyiac, ak žalobca opakovane doplňal v rámci odvolacieho konania odvolanie cez písomné podania z 22. 12. 2011 (č. l. 123-124 spisu) z 11. 01. 2011, tak na tieto podania vykonané po uplynutí odvolacej lehoty nebolo možné pri prejednaní a rozhodnutí v odvolacej veci prihliadať (§ 205 ods. 3 OSP).

Pokiaľ ide o odvolanie žalobcu v podaní zo dňa 20.04.2012 (č. l. 153-154 spisu) proti opravnému uzneseniu Okresného súdu Námestovo č. k. 5 Cb/37/2010-151 zo dňa 11.04.2012, odvolací súd uvádza, že podľa ust. § 204 ods. 1 OSP, odvolanie sa „podáva do 15-dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Keďže predmetným uznesením okresný súd opravil len časť znenia výroku II) o trovách konania, akékoľvek odvolacie dôvody uvádzané žalobcom v podaní z 20. 04. 2012, pokiaľ smerovali do rozhodnutia vo veci samej“ boli vyhodnotené ako podané po odvolacej lehote, preto ani na obsah tohto podania žalobcu nemohlo byť odvolacím súdom pri prejednaní a rozhodnutí vo veci samej prihliadané (§ 205 ods. 3 OSP v spojení s § 204 ods. 1 OSP).

Podľa ust. § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ust. § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Krajský súd uvádza, že základom jeho potvrdzujúceho rozhodnutia bola vyššie citovaná zákonná právna úprava. Po prejednaní veci krajský súd konštatoval, že okresný súd vo vecí vykonal v intenciách návrhov účastníkov dostatočné dokazovanie, z neho vyvodil správne skutkové zistenia a rovnako správne vec i právne posúdil. Vzhľadom na vecnú správnosť napadnutého meritórneho výroku I/ o zamietnutí žaloby a stotožnenie sa s dôvodmi uvedenými v písomnom vyhotovení rozsudku okresným súdom, krajský súd

primárne podľa § 219 ods. 2 OSP odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu.

Len na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu a k relevantným odvolacím dôvodom žalobcu krajský súd uvádza, že po tom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho spisu, s prihliadnutím na § 219 ods. 2 OSP dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnou citáciou aplikovaných právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku okresného súdu, ktoré vytvárajú relevantné východiská pre zamietnutie žaloby, Základom pre napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa bol záver o nepreukázaní aktívnej legitímácie žalobcu vo vzťahu k uplatňovanej pohľadávke s príslušenstvom, a to z dôvodu zániku pohľadávky započítaním v dobe pred začatím konania na súde, kompenzačnými dohodami účastníkov z 28. 01. 2009 a 03. 03. 2009 (č. l. 17, 18 spisu). Vecná legitímácia (či už aktívna na strane žalobcu alebo pasívna na strane žalovaného) stanovuje, kto je nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti v konkrétnom prípade. Stanovujú ju predpisy hmotného práva. Nedostatok vecnej legitímácie znamená, že účastník nebol nositeľom práva, o ktoré v konkrétnom konaní išlo. V danom prípade žalobca neunesol svoje dôkazné bremeno na preukázanie existencie aktívnej legitímácie v konaní. Dôkazným bremenom sa pritom rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci nebola alebo nemohla byť preukázaná, keď teda výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. Ak teda žalobca tvrdil, že k zániku žalovanej pohľadávky započítaním v rámci kompenzačných dohôd účastníkov zo dňa 28. 01. 2009 a 03. 03. 2009 nedošlo, bolo jeho povinnosťou uvedené tvrdenie preukázať.

Žalobca v rámci svojho dôkazného bremena vyvodzoval neexistenciu zániku žalovanej pohľadávky z neplatnosti dohôd o započítaní, a to v nadväznosti primárne

na neplatnosť nájomnej zmluvy účastníkov, z ktorej žalovanému vznikla (proti) pohľadávka voči žalobcovi za nájom nebytových priestorov.

K dôvodom uvádzaným okresným súdom vo vzťahu k vyhodnocovaniu (ne)platnosti nájomnej zmluvy, krajský súd uvádza, že žalobca tak pri podaní žaloby, ako aj v celom prvostupňovom konaní neuviedol, v čom spočíva jeho právny záujem na vyvolanom spore, a to za situácie, že podľa výsledkov vykonaného dokazovania nepochybne participoval tak na uzavretí napádaných právnych úkonov nájomnej zmluvy i kompenzačných dohôd. Aj keď v danom prípade nešlo o typ určovacej žaloby podľa § 80 písm. c) OSP, ktoré ustanovenie vyžaduje preukázanie naliehavého právneho záujmu na žalovanom určení, nepochybne i pre žalobu na plnenie [§ 80 písm. b) OSP] je potrebné, aby na strane žalobcu bol právny záujem na uplatňovaní určitého nároku voči žalovanému. Vyplýva to napokon i z ust. § 1 OSP, v rámci vymedzenia účelu občianskeho súdneho konania, ktorým je okrem iného zabezpečenie spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov. Práve záujem na spravodlivom usporiadaní vzájomných práv a povinností vystupuje do popredia v prípade posudzovania dohôd uzavretých podnikateľmi pri výkone ich podnikateľskej činnosti v rámci súdneho sporu vyvolaného jedným z týchto subjektov. V tomto smere odvolací súd akcentuje, že súkromno-právne vzťahy sú založené na individuálnej autonómii a zmluvnej slobode subjektov, v rámci ktorých tieto subjekty realizujú svoje individuálne záujmy prostredníctvom trhových transakcií. Zásada zmluvnej slobody, predovšetkým u podnikateľských subjektov sa uplatňuje v právnom rámci, vymedzenom právnym prostriedkom. Zmluvné strany sú obmedzené právnym rámcom tzv. kogentných noriem, ale aj hranicou určenou korektívom verejného poriadku a dobrých mravov, či v užšom zmysle zásadou poctivého obchodného styku. Jedným z najzávažnejších obmedzení zmluvnej slobody a autonómie zmluvných strán je sankcia neplatnosti právnych úkonov. Aj keď právna úprava sankcionuje určité úkony (absolútnou alebo relatívnou) neplatnosťou, pri posudzovaní neplatnosti právnych úkonov v rámci danej právnej úpravy by mal súd ingerovať do zmluvnej slobody jednotlivcov iba v rozsahu nevyhnutom na vytvorenie vhodných podmienok na realizáciu individuálnych slobôd. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné tiež uviesť, že v rámci posudzovania nárokov vyplývajúcich zo súkromného práva platí a je potrebné prihliadať i na zásadu ochrany dobrej viery a nadobudnutých práv. Aj keď nepochybne regulácia právnych vzťahov sankciou

neplatnosti právnych úkonov je potrebná a slúži nielen na ochranu verejného záujmu, ale aj záujmov jednotlivých subjektov, ktoré do právnych vzťahov vstupujú. Práve preto však pri aplikácii právnej úpravy neplatnosti právnych úkonov a jej interpretácie na konkrétny skutkový stav v rámci súdneho rozhodovania, je potrebné vychádzať predovšetkým z individuálnych slobôd jednotlivca a akcentovať jeho autonómiu vôle, čo najdôslednejšie zabezpečiť jeho právnu istotu a chrániť jeho legitímne očakávania vyplývajúce z realizovaných právnych úkonov.

Pre rozhodovanie v danej veci neboli relevantné len uvedené všeobecné teoretické východiská a úvahy súdu, ale v rámci tohto právneho rámca boli zásadné konkrétne okolnosti v danej sporovej právnej veci. Z nich do popredia vystupuje, že namietané právne úkony boli dvojstranné zmluvy, uzavreté účastníkmi v postavení podnikateľov pri ich podnikateľskej činnosti. Na jednej strane tu išlo predovšetkým o posudzovanie (ne)existencie práva žalobcu na zaplatenie ceny diela a na strane druhej jeho povinnosti zaplatiť žalovanému za užívanie nebytových priestorov.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku v rovine jeho nepreskúmateľnosti, odvolací súd opodstatnenosť tohto odvolacieho dôvodu nezistil. Podľa § 157 ods. 2 OSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, nesporne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý pre rozhodnutie nie je nosný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Len ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. Ruiz Toria c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303-B). Rovnako sa i Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v Náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva

na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. US 115/03). Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným a dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobu zamietol. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, či zjavne neodôvodnené. V skutkovej i právnej rovine sa zaoberal nosnou argumentáciou žalobcu o neplatnosti právnych úkonov nájomnej zmluvy a kompenzačných dohôd a túto argumentáciu vyhodnotil i pokiaľ išlo o obranu žalovaného. Pri výklade a aplikácii zákonných predpisov sa neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam v kontexte vyššie uvedeného všeobecného rámca daného autonómiou zmluvnej vôle účastníkov v rámci ich podnikania. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu (porovnaj napr. I. ÚS 188/06).

Pokiaľ ide o samotnú nájomnú zmluvu, odvolací súd zdôrazňuje, že ju uzatvárali dve obchodné spoločnosti s prepojením ich osobného substrátu minimálne v osobe ██████████, ktorý podľa výpisu z obchodného registra tvoriaceho predmet súdneho spisu a dokazovania pred okresným súdom, bol v rozhodnej dobe tak Štatutárnym orgánom – konateľom žalobcu, ako aj členom štatutárneho orgánu – podpredsedom predstavenstva žalovaného. Uvedená okolnosť spolu dotvárala autonómny charakter uzavretých právnych úkonov účastníkov v dobe ich uzavretia. Odvolací súd sa stotožnil s právnym vyhodnotením a závermi okresného súdu pokiaľ išlo o námietku (ne)platnosti nájomnej zmluvy pre rozpor či obchádzanie zákona (§ 39 OBZ), a to stavebného zákona v prepojení na úpravu zák. č. 116/1990 Zb. Rovnako odvolací súd súhlasil s okresným súdom, že žalobca nepreukázal, že v danom prípade bola neplatnosť nájomnej zmluvy vyvolaná nemožnosťou plnenia podľa § 37 ods. 2. OZ. Bolo dôvodné prihliadať práve na participovaní žalobcu na okolnosti uzavretia nájomnej zmluvy; bol to práve žalobca, kto stavbu, v ktorej nebytové priestory boli umiestnené, pre žalovaného zhotovil a zápisnične odovzdal dňa 15. 08. 2008 (č. l. 13-14 spisu). V nájomnej zmluve v čl. I bol priamy odkaz na stavebné povolenie

č. 2008/80-V a 1284/08-ŠSÚ/S-Pč., žalobca sám požiadal o vydanie rozhodnutia príslušného orgánu na uvedenie priestorov reštauračného zariadenia [REDAKOVANÉ] do prevádzky, pričom vydaným rozhodnutím (č. l. 29 spisu) bol schválený i prevádzkový poriadok uvedeného reštauračného zariadenia, predloženým a spracovaným žalobcom dňa 17. 12. 2008. Z uvedených osobitných okolností daného prípadu bol opodstatnený záver, že v danom prípade nedošlo k uzavretiu neplatnej nájomnej zmluvy ako tvrdil žalobca. Práve za prihliadania a vyhodnocovania uvedených konkrétnych okolností v danej sporovej veci nebolo zo strany tak prvostupňového ako aj odvolacieho súdu nevyhnutné zohľadňovať, žalobcom dokladované rozhodnutia všeobecných súdov Slovenskej republiky, resp. Českej republiky, ktoré napokon neboli pre konkrétnu posudzovanú vec právne záväzné, za zdôraznenia individuálneho prístupu k rozhodovaniu, za vychádzania tak z vyššie uvedených teoreticko-právnych východísk, pri akcentovaní zmluvnej voľnosti zmluvných strán, ako aj pri zachovaní spravodlivého usporiadania vzťahu účastníkov a pri súčasnom nevybočení z rámca daného interpretáciou aplikovanej kogentnej právnej úpravy citovanej v odôvodnení rozsudku okresného súdu.

Pokiaľ ide o dohody o započítaní účastníkov z 28. 01. 2009 a 03. 03. 2009, okrem dostatočných a vecne správnych dôvodov uvedených okresným súdom, z ktorých prijal záver o nedôvodnosti tvrdenia žalobcu o ich neplatnosti, odvolací súd uvádza, že je možné súhlasiť s názorom žalovaného o tom, že ust. § 580 a nasl. OZ a ani ust. § 358 a nasl. OBZ pre platnosť dohody o zápočte nevyžaduje písomnú formu. V tomto smere neboli relevantné námietky právneho zástupcu žalobcu vyjadrené v záverečnej reči na pojednávaní 04. 10. 2011, že dohodu z 28. 01. 2009 podpísal len jeden reprezentant zo štatutárneho orgánu žalovaného. Napokon, až do podania žaloby doručenej súdu 10. 05. 2010 žalobca kompenzačné dohody účastníkov akceptoval. Okresný súd správne zhodnotil, že predmet započítania bol dostatočne určitý (identifikovaný), preto nebol daný dôvod absolútnej neplatnosti kompenzačných dohôd podľa § 37 ods. 1 OZ.

Z vyššie uvedených podstatných dôvodov odvolací súd súhlasil so záverom okresného súdu o vyvolaných účinkoch zániku vzájomných pohľadávok účastníkov započítaním, z ktorého dôvodu bola vecne správne zamietnutá žaloba uplatňujúca nárok na zaplatenie peňažnej pohľadávky žalobcu, ktorá ku dňu podania žaloby už bola zaniknutá. Žalobca teda nepreukázal, že v dobe podania žaloby a rozhodovania okresného súdu bol nositeľom ním

tvrdeného hmotného práva na zaplatenie zvyšnej ceny diela zhotoveného pre žalovaného, podľa žalovaných faktúr.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu v rovine nedostatočného vyhodnotenia vykonaného dokazovania, odvolací súd poukazuje, že nezistil taký postup zo strany okresného súdu, ktorý by znamenal odňatie možnosti žalobcovi konať pred súdom, alebo ktorý vo svojom výsledku by znamenal nesprávne rozhodnutie vo veci, a to ani pokiaľ išlo o dokazovanie a jeho hodnotenie za aplikácie ust. § 132 OSP. V zmysle ust. § 132 OSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne, prípadne nedostatočné vyhodnotenie dôkazov však nie je vadou konania, ktorá by znamenala odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom. Pokiaľ by aj súd nesprávne vyhodnotil niektorý z vykonaných dôkazov, mohlo by to zakladať iba vecnú nesprávnosť jeho rozhodnutia v skutkovej rovine, avšak v danom prípade k takémuto nesprávnemu – nedostatočnému vyhodnoteniu vykonaného dokazovania na strane okresného súdu nedošlo. V tomto smere tiež odvolací súd uvádza, že obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktoré predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Ťažisko dokazovania a z neho vyvedených skutkových záverov okresného súdu v danej veci spočívalo v dôkazoch priamo účastníkmi produkovaných a predkladaných v danom konaní. Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že daná sporová vec nepredstavovala

výnimočný prípad pre postup okresného súdu podľa § 120 ods. 1 veta tretia OSP o možnosti vykonania výnimočne aj iných dôkazov, ako navrhli účastníci, ak by ich vykonanie bolo nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Z úpravy v § 153 ods. 1 OSP tiež vyplýva, že súd rozhoduje o veci na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov.

Krajský súd považuje za potrebné poukázať i na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 147/2011 z 25. apríla 2012, v zmysle ktorého záverov odvolací súd, ktorý sa stotožnil so závermi prvého stupňa, neporušil zákon, ak v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa a navyše tiež rozviedol vlastnú argumentáciu.

Z dôkaznej situácie v prvostupňovom konaní, vo väzbe na závery tak prvostupňového ako aj vyššie uvedené závery krajského súdu, nebolo možné v odvolacom konaní rozhodnúť inak, ako napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdiť ako vecne správne rozhodnutie, vrátane závislého výroku o trovách prvostupňového konania, ktorý výrok osobitne odvolaním ani napadnutý nebol, cez úpravu v § 219 ods. 1, 2 OSP.

Na dôvažok a pre úplnosť odvolací súd za preukázaných osobitných okolností v danej sporovej právnej veci poukazuje i na ďalší možný dôvod posudzovania (ne)dôvodnosti žaloby. Zo súvislostí danej veci, vzájomného prepojenia účastníkov tak cez osobný substrát spoločnosti ako i vecné obchodné vzťahy v rozhodnom období, zo správania a motívov, obsahu vzájomných dohôd účastníkov, ako vyplynuli z vykonaného dokazovania, pri kreovaní, v priebehu i následne po vzniku vzájomných záväzkových vzťahov, odvolací súd videl i priestor pre zváženie aplikácie ust. § 265 OBZ, podľa ktorého, výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu. Zásady poctivého obchodného styku sú špecifické práve pre oblasť obchodne-právnych vzťahov, ktoré sa vyznačujú osobitosťou subjektov (podnikateľov), ktoré vo vzájomných vzťahoch presadzujú vlastné podnikateľské záujmy a nesú pritom podnikateľské riziko. U každého podnikateľského subjektu sa predpokladá určitá miera odbornej starostlivosti, profesionálnej úrovne, s ktorou pristupujú (majú pristupovať) i ku kreovaniu a napĺňaniu zmluvných vzťahov. Cez ust. § 265 OBZ sa postihuje aj tzv. šikanózný výkon práva v obchodných vzťahoch. Ide o zneužitie práva, o tzv. šikanu, keď účelom výkonu práva nie je realizácia vlastných oprávnených hospodárskych záujmov a hospodárskeho cieľa určeného obchodným záväzkovým vzťahom, ale ide o snahu výkonom práva znevýhodniť

druhú stranu a spôsobiť jej ujmu. Ust. § 265 OBZ pritom má chrániť aj dobromyseľnosť účastníkov zmluvných vzťahov. Jeho aplikácia pripadá do úvahy tak v prípade (šikanózneho) výkonu práva vyplývajúceho zo zmluvy, ako aj na výkon práva, ktorý vyplýva priamo zo zákona. Keďže ust. § 265 OBZ nemá vplyv na platnosť právnych úkonov, ide pri jeho aplikácii len o odopretie ochrany výkonu práva, V podmienkach danej veci však uvedené súvislosti súdom prvého stupňa neboli posudzované, preto netvorili ani dôvod potvrdenia napadnutého rozsudku okresného súdu, avšak ich uvedenie bolo podľa krajského súdu potrebné pre osvetlenie úvah a možných súvislostí, ktoré (i vo všeobecnej rovine) pri posudzovaní žalôb medzi podnikateľskými subjektmi môžu vyplývať z konkrétností a osobitostí ich vzájomných vzťahov a v rovine potrebného zaoberania sa i otázkou (skutočného) účelu, právneho záujmu žaloby v tej ktorej sporovej právnej veci. Ak však základom rozhodnutia v danom prípade bol záver o neexistencii žalobcom uplatneného práva, potom ust. § 265 OSP nebolo aplikované a netvorilo rozhodujúcu právnu úpravu, z ktorej by bolo vychádzané pri rozhodovaní tak okresným ako aj odvolacím súdom; z uvedeného nebol potrebný postup odvolacieho súdu podľa § 213 ods. 2 OSP.»

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd sa stotožnil so záverom okresného súdu o platnosti zmluvy o nájme a tiež dohody o započítaní.

S poukazom na rozsiahle odôvodnenie napadnutého rozsudku ústavný súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s napadnutým rozsudkom okresného súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom oboch všeobecných súdov nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje

ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd z obsahu napadnutého rozsudku krajského súdu zistil, že tento sa námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v predmetných konaniach dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti danej veci vrátane otázky zámeny účastníkov konania. Už odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). V danom prípade odôvodnenie napadnutého rozhodnutia tieto minimálne limity ústavnej akceptovateľnosti prekračuje. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet dôvodu, aby ústavný súd spochybňoval záver napadnutého rozhodnutia, ktoré je dostatočne odôvodnené a má oporu vo vykonanom dokazovaní. Podľa názoru ústavného súdu dôvody napadnutého rozsudku krajského súdu uvedené v jeho odôvodnení sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo zistených skutkových okolností a relevantných právnych noriem, nevykazujú znaky svojvôle a sú z ústavného hľadiska udržateľné. Ústavný súd preto sťažnosti z 26. júla 2013 nevyhovel.

Nad rámec tohto záveru ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľka v súvislosti s namietaným porušením jej práv tvrdí, že krajský súd jej odňal možnosť konať pred súdom, čo zakladalo dôvod na podanie dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, ktorý však sťažovateľka nevyužila. Pritom v súlade s judikatúrou ústavného súdu môže ústavný súd prijať sťažnosť na ďalšie konanie a meritórne o nej rozhodnúť až vtedy, ak príslušné orgány verejnej moci už nemajú možnosť namietané porušenie základných práv alebo slobôd napraviť. Iba za predpokladu, že sťažovateľ využil všetky jemu dostupné právne prostriedky ochrany svojho základného práva a nebol s ich uplatnením úspešný, môže predložiť sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pre namietané porušenie svojho základného práva alebo slobody. Sťažovateľ pritom nemá na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany

poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd (IV. ÚS 628/2013, IV. ÚS 231/2014).

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd spojil konanie o sťažnostiach sťažovateľky do jedného konania, musel sa vyrovnat' v jednom konaní s ústavnoprávnymi námietkami vznesenými k obidvom napadnutým rozhodnutiam krajského súdu vydaným v tom istom konaní (časovo prvé rozhodnutie bolo uznesenie zo 16. apríla 2013, ktoré bolo svojou povahou procesným rozhodnutím, a v poradí časovo druhé a konečné rozhodnutie bolo meritórnym rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky).

Čo sa týka posúdenia ústavnej akceptovateľnosti uznesenia krajského súdu zo 16. apríla 2013, ústavný súd poukazuje na právnu úpravu týkajúcu sa zmeny účastníka konania relevantnú v čase rozhodovania krajského súdu.

Podľa § 92 ods. 2 OSP ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania namiesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

Podľa § 92 ods. 3 OSP súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa; súhlas odporcu alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto, sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované.

K inštitútu zmeny účastníka konania sa vyjadril aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 6 Cdo 42/2011 z 20. decembra 2011, v ktorom uviedol, že „z ustanovenia § 92 ods. 3 veta prvá O. s. p. síce vyplýva, že súd rozhodujúci o súhlase so zámenou musí posúdiť, či navrhovateľ preukázal prechod alebo prevod práv a povinností, avšak pre účely tohto rozhodnutia stačí preukázanie, že nastala (formálno-právna) skutočnosť, ktorá môže

mať podľa hmotného práva za následok prechod alebo prevod práv a povinností. Súd však v tomto štádiu nie je oprávnený hodnotiť, či sú inak naplnené predpoklady pre takéto právne nástupníctvo z pohľadu hmotnoprávnej úpravy. To znamená, že nie je jeho úlohou prechod alebo prevod práv a povinností posúdiť podľa hmotného práva v rozsahu zodpovedajúcom možnému záveru pre rozhodnutie vo veci samej (posúdiť, či podľa hmotného práva skutočne k prechodu alebo prevodu práv a povinností došlo).“.

Ústavný súd sa k zmene účastníka konania vyjadril vo svojom skoršom rozhodnutí (IV. ÚS 64/2013), keď vyslovil, že výklad § 92 ods. 2 a 3 OSP, podľa ktorého súd pri rozhodovaní o návrhu podľa tohto ustanovenia nie je povinný skúmať platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky ako jednej z právnych skutočností predpokladaných v tomto ustanovení, neodporuje zneniu a účelu predmetného ustanovenia, predstavuje jeden z možných výkladov § 92 ods. 2 a 3 OSP a je aj ústavne udržateľný, súc si vedomý aj rozchádzajúcej sa judikatúry všeobecných súdov pri aplikácii uvedeného ustanovenia.

Čo sa týka rozhodnutiu o návrhu na zmenu účastníka konania uznesením zo 16. apríla 2013 napadnutého sťažnosťou z 25. júna 2013, t. j. uznesením, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, a to rozsudku z 9. mája 2013, v odôvodnení tohto uznesenia krajský súd v súvislosti s § 92 ods. 2 a 3 OSP uviedol podmienky (hypotézy), ktorých splnenie vedie k zmene účastníka konania [*„... v zásade stačí preukázanie, že nastala (formálno-právna) skutočnosť, ktorá môže mať podľa hmotného práva za následok prechod alebo prevod práv a povinností.“*]. Z odôvodnenia tiež možno vyvodiť, že krajský súd v zásade dospel k záveru, že v uvedenom rozsahu podmienky na zmenu účastníka na strane sťažovateľky (žalobkyne) v prerokúvanom prípade v zásade splnené boli [*„Zo Zmluvy o postúpení pohľadávky... krajský súd zistil, že jej predmetom bol prevod pohľadávky, ktorá je predmetom tohto odvolacieho konania, na spoločnosť [REDACTED] a (táto, pozn.) spoločnosť... vyslovila súhlas so vstupom do konania na miesto (sťažovateľa, pozn.)...“*]. Následne však krajský súd vyslovil právny názor, podľa ktorého za určitých okolností je odôvodnené skúmať prevod alebo prechod práv a povinností, o ktorých sa koná, aj z hľadiska hmotnoprávneho. Dospel k záveru, že v prerokúvanom prípade boli dané také skutočnosti, ktoré odôvodňujú hmotnoprávne

skúmanie prevodu práv, o ktorých sa koná. Úlohou ústavného súdu bolo preto posúdenie ústavnoprávnej akceptovateľnosti tohto právneho názoru krajského súdu.

Ústavný súd okrem už uvedeného nemohol prehliadnuť skutočnosť vyplývajúcu z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu zo 16. apríla 2013, že za relevantné pre svoje rozhodnutie v okolnostiach danej veci považoval krajský súd časové hľadisko, t. j. procesné štádium odvolacieho konania, keď sťažovateľka navrhla zmenu účastníka konania [*„... návrh... bol podaný v čase, keď odvolací súd mienil vo veci meritórne rozhodnúť, za situácie už predbežného posúdenia (ne)dôvodnosti žaloby vo veci samej.“, dokonca v deň vydania napadnutého uznesenia určil deň vyhlásenia meritórneho rozhodnutia, ku ktorému aj reálne došlo“*]. Rovnako tak za rozhodujúci považoval krajský súd predmet konania (*„Predmetom rozhodovania v odvolacom konaní vo veci samej je práve otázka rozhodnutia o (ne)existencii peňažnej pohľadávky...“*) a predbežný záver okresného súdu vyslovený (v tom čase ešte) v neprávoplatnom meritórnem rozhodnutí (*„... okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol z dôvodu zániku žalobcovej pohľadávky započítaním v dobe pred začatím konania na súde.“*), ktoré ale už bolo napadnuté odvolaním a 12. júna 2012 predložené na rozhodnutie krajskému súdu. Na tomto základe podľa krajského súdu *„nebolo možné prijať záver o splnení podmienok podľa § 92 ods. 2, 3 OSP pre vyhovie návrhu...“*.

Ústavný súd v tejto súvislosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu musí prisvedčiť sťažovateľke, že krajský súd pri rozhodovaní o jej návrhu na zmenu účastníkov konania podľa § 92 ods. 1 OSP prekročil všeobecne akceptované hranice procesnoprávneho prieskumu návrhu na zmenu účastníka konania, využíjúc na odôvodnenie nevyhovie toľto návrhu hmotnoprávnu argumentáciu, ktorá je v zásade vlastná rozhodovaniu vo veci samej, čo považuje za jeho pochybenie. Ústavný súd však považoval za relevantné vyhodnotiť intenzitu toľto pochybenia krajského súdu z ústavnoprávneho hľadiska, t. j. či vzhľadom na okolnosti danej veci dosiahlo ústavnoprávny rozmer a či bolo spôsobilé svojimi dôsledkami porušiť sťažovateľkou označené práva. Ústavný súd dospel k záveru, že to tak nie je.

Ústavný súd pri svojom rozhodovaní prihliadol na skutočnosti poukazujúce na vzájomnú časovú a vecnú a aj procesnú prepojenosť oboch rozhodnutí (aj vzhľadom na spojenie oboch vecí na rozhodnutie ústavného súdu a rozhodnutie o nich v jednom konaní, ktoré navrhla a aj požadovala samotná sťažovateľka, čím uznala ich vzájomnú procesnú aj vecnú súvislosť/prepojenosť).

Ústavný súd zobral do úvahy aj skutočnosť, že meritórne rozhodnutie krajského súdu z 9. mája 2013 obsahuje hmotnoprávne závery, ktoré sú po právnej a skutkovej stránke nezávislé od procesného rozhodnutia o zmene/zámene účastníka konania, a preto znižujú intenzitu procesného pochybenia krajského súdu pri vydaní napadnutého uznesenia, ktoré (pochybenie) podľa názoru ústavného súdu nedosiahlo ústavnoprávny rozmer, a nebolo teda v konečnom dôsledku spôsobilé z tohto dôvodu porušiť sťažovateľkou označené práva uznesením krajského súdu zo 16. apríla 2013. Uplatniac materiálne chápanie ústavnosti (m. m. IV. ÚS 19/2012, III. ÚS 37/2012), ústavný súd dospel k záveru o ústavnej udržateľnosti uznesenia krajského súdu zo 16. apríla 2013, a preto sťažnosti sťažovateľky z 25. júna 2013 nevyhovel. Opačný záver by ústavný súd v danom prípade považoval za prísne formalistický.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2015